

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана
Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та
журналістики
Кафедра журналістики

Силабус
«Практика: Виробнича переддипломна практика»

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова	ПРАКТИКА: ВИРОБНИЧА ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА Українська.
Викладачі	Почапська Оксана Іванівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри журналістики Волковинський Олександр Сергійович, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри журналістики Насмінчук Ірина Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Загоруйко Наталія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Сімашова Анастасія Іванівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, старший викладач кафедри журналістики Голуб Ольга Сергіївна, асистент кафедри журналістики Тімкова Любов Степанівна, асистент кафедри журналістики, продюсерка регіональної філії АТ НСТК «Поділля-Центр»
Профайли викладачів	Почапська Оксана Іванівна – Кафедра журналістики (kpnu.edu.ua) Насмінчук Ірина Анатоліївна – Кафедра журналістики (kpnu.edu.ua) Волковинський Олександр Сергійович – Кафедра журналістики (kpnu.edu.ua) Загоруйко Наталія Анатоліївна – Кафедра журналістики (kpnu.edu.ua) https://journkaf.kpnu.edu.ua/simashova_anastasia/ https://journkaf.kpnu.edu.ua/holub-olha/
Е-mail керівника практики по факультету	pochapska.oksana@kpnu.edu.ua
Консультації	середа 15.00–16.00 / 15.30–16.30 Місце проведення консультацій – 120 аудиторія (центральный корпус), платформи MOODLE, ZOOM.

2. Анотація до курсу

«Виробнича переддипломна практика» покликана дати студентам можливість зарекомендувати себе в медіа як фахових журналістів із метою подальшого працевлаштування. Виробнича переддипломна практика – це третій і заключний етап практики студентів спеціальності 061 Журналістика, саме тому основне завдання цього етапу – дати можливість студентам спробувати себе в ролі журналіста, сформувані пріоритети щодо майбутнього працевлаштування, а також дати можливість створити авторський медійний продукт, що може мати подальшу реалізацію. Під час практики студент призначаються на посаду журналіста, беруть участь у роботі редакції (відвідують усі заходи, що розподіляються на конкретний відділ чи на конкретного журналіста), беруть участь у розробці й створенні нових медійних продуктів.

Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при отриманні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Мета і завдання виробничої переддипломної практики

Мета виробничої переддипломної практики – закріплення навичок самостійної роботи на посаді журналіста, створення умов для самостійної роботи студента на посаді журналіста відповідно до специфіки і розпорядку роботи медіа; формування навичок роботи із технікою відповідно до специфіки медіа; закріплення практичних навичок роботи у галузях інформаційної, аналітичної, публіцистичної журналістики; закріплення навичок роботи із відкритими базами даних.

Загальнотеоретичні завдання: закріпити здобуті під час лекційних і практичних занять уміння і навички, розвинути компетенції, закріплені у програмних результатах навчання.

Практичні:

- відпрацювати навички самостійної роботи на посаді журналіста (відповідно до специфіки медіа);
- розвинути навички роботи в галузі інформаційної, аналітичної і публіцистичної журналістики;
- розвинути навички роботи в галузі аналітики баз даних;
- розвинути навички роботи в умовах регіональної редакції (універсалізувати навички журналістської діяльності);
- сформуванати чітке розуміння ролі журналіста в сучасному суспільстві і соціальної відповідальності журналіста;
- вдосконалити навички верифікації інформації;
- вдосконалити навички роботи із відкритими базами даних;
- сформуванати уміння працювати в галузі інтерв'ювання і роботи з експертами;
- вдосконалити навички верстки / монтування медійних матеріалів (залежно від типу медіа).

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 01	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
ЗК 02	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК 03	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 04	Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК 05	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
ЗК 06	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК 07	Здатність працювати в команді
ЗК 08	Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, провадити здоровий спосіб життя.
ЗК 09	Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 10	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 13	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 14	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
ЗК 15	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
ЗК 16	Здатність до аналізу інтелектуальної власності, правової охорони об'єктів інтелектуальної власності, а також їх захист в Україні і світі.
ЗК 17	Здатність спілкуватися із представниками інших професійних груп (експерти у різних галузях, з якими журналіст працює в межах виконання професійних обов'язків).
ЗК 18	Здатність розуміти особливості й наслідки впливу комунікаційних технологій на аудиторію

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 01	Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності
СК 02	Здатність формувати інформаційний контент
СК 03	Здатність створювати медіапродукт
СК 04	Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність
СК 05	Здатність ефективно просувати створений медійний продукт
СК 07	Здатність до формування громадської думки, світогляду
СК 09	Здатність налагоджувати ефективну роботу різних структур системи медіа
СК 10	Здатність до креативного вирішення проблемних ситуацій, вироблення креативних ідей і впровадження їх у професійну діяльність
СК 11	Формування базових уявлень про правову систему медіадіяльності
СК 12	Здатність створювати власний медійний текст / медійний продукт на основі етичних і правових норм із врахуванням інформаційних потреб і запитів цільової аудиторії
СК 13	Здатність виявляти навички роботи універсального журналіста у регіональній редакції
СК 14	Здатність до самопрезентації та самоіміджування

3. Формат курсу

Стандартний курс (очний, заочний). Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій (Google Meet, Zoom, BigBlueButton).

4. Результати навчання

ПРН 03	Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами
ПРН 04	Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
ПРН 05	Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань
ПРН 06	Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків
ПРН 07	Координувати виконання особистого завдання із завданням колег, піклуватися про власне здоров'я, провадити здоровий спосіб життя
ПРН 08	Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування цих знань
ПРН 09	Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства
ПРН 10	Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень
ПРН 11	Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою
ПРН 12	Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою

ПРН 13	Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук
ПРН 14	Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації
ПРН 15	Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення
ПРН 16	Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і на створення медіапродукту, а також його промоцію
ПРН 17	Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах
ПРН 21	Працювати в регіональних редакціях для задоволення інформаційних запитів аудиторії
ПРН 22	Створювати інформаційний продукт для інтернет-медій і просувати його у соціальних мережах; застосовувати технології комунікативного супроводу й SMM.
ПРН 23	Здійснювати верстку друкованих періодичних видань
ПРН 24	Здійснювати монтування аудіопрограм в основних програмах для монтування звуку
ПРН 25	Здійснювати монтування відеопрограм в основних програмах для монтування відео
ПРН 26	Працювати з історичними джерелами. Формувати причинно-наслідкові зв'язки між подіями минулого і сучасністю
ПРН 27	Створювати якісний графічний дизайн; застосовувати знання із комунікативістики, брендингу й управління проектами
ПРН 28	Працювати із аналітикою баз даних

5. Обсяг виробничої переддипломної практики

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітньо-наукова програма	Журналістика галузі знань 06 Журналістика спеціальності 061 Журналістика	
Рік навчання / рік викладання	Четвертий	-
Семестр вивчення	Восьмий	-
ЕКТС	7,5	-
Загальний обсяг годин	225	-
Кількість годин навчальних занять	-	-
Лекційні заняття	-	-
Практичні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	-	-
Форма підсумкового контролю	Залік (диференційований)	-

6. Пререквізити для навчальної редакційної практики

Дисципліни-пререквізити: вступ до спеціальності, інформаційні жанри, аналітичні жанри, газетно-журнальне виробництво, агенційна журналістика, фотожурналістика, медіабезпека, реклама і зв'язки з громадськістю, оптимізація текстів для інтернет-ресурсів, фотожурналістика, новітні медіа, інформаційно-аналітична діяльність, журналістське розслідування, практику з фаху, газетно-журнальне виробництво та ін.

7. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Настановна конференція і конференція по захисту практики відбувається очно в аудиторії із використанням ПК, проєктора та ін., а також інших можливих технічних засобів. Наставовна конференція і конференція по захисту практики може відбуватися у дистанційному форматі із використанням технологій дистанційного навчання: платформа MOODLE. Для забезпечення особистої присутності студента під час настановної конференції і конференції по захисту практики можуть бути використані платформи Google Meet та Zoom. Окрім того, залежно від специфіки медіа, студенти-практиканти будуть використовувати диктофон (можливо на смартфоні – для запису інформації), фото/відео-камеру (або смартфон із камерою із розширенням не менше 8 мега пікселів і можливістю 16-кратного збільшення); програми для обробки фото (AdobePhotoshop або ін.), обробки відео і аудіо (Audacity, SonyVegas та ін.).

8. Політика курсу

Проходження навчальної редакційної практики регламентується «Положенням про проведення практики здобувачів вищої Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (<http://journkaf.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennia-pro-provedennia-praktyky.pdf>), «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<https://cutt.ly/lhVbkNc>), «Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (<https://drive.google.com/file/d/1UXqhkTdz-TJoPFKFueSsc5v25FlqVAIW/view>), «Положенням про дистанційне навчання у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view), «Порядком організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Додаток до Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами))» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view), «Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти» (<https://drive.google.com/file/d/1Dzh4W6JnffoEkRh30ks795Q2yKBHFqjb/view>), «Положенням про рейтингове оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (<https://drive.google.com/file/d/15P4aY1b8fyCGV0-sSceqUDKQAn5o1Dwt/view>)

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1UXqhkTdz-TJoPFKFueSsc5v25FlqVAIW/view>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1Wi2EaD27TABQU_0BgslxnZWQK77HEWkh/view).

Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта та фактів списування є підставою для її незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману).

Література. Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі першого рівня можуть послуговуватися бібліотекою університету, кафедри журналістики та інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Комунікування з викладачем. Спілкування з викладачами (керівником практики від університету) здійснюється під час консультаційних годин (або за попереднім погодженням із викладачем).

Викладачі (керівники практики від університету) щотижня проводять консультації, графік яких додатково повідомляється студентам під час настановної конференції

9. Схема навчальної редакційної практики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
лк		пз	лаб.	інд.	с.р.	лк		пз	лаб.	інд.	с.р.	
Настановна конференція	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Проходження навчальної практики в редакції медіа: вивчення особливостей роботи редакції медіа, вивчення статутних документів, закріплення студентів за журналістом / кореспондентом, підготовка власних матеріалів для публікації / виходу в ефір у медіа	207	-	-	-	207	-	-	-	-	-	-	-
Підготовка звіту про проходження навчальної редакційної практики	10	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
Підсумкова конференція (захист практики)	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Разом годин	225	-	-	-	225	-	-	-	-	-	-	-

10. Система оцінювання та вимоги

Отримання заліку можливе за умови виконання вимог, що висуваються до практикантів відповідно до того медіа, у якому планується проходження практики студентом.

Залік складається здобувачем вищої освіти при комісії, що призначається керівником практики по факультету (зазвичай у комісію входять керівники від університету та (за можливості) керівники від баз практики, керівник практики по факультету української філології та журналістики, а також завідувач кафедри журналістики). Оцінка виставляється за стобальною шкалою та за шкалою ECTS з урахуванням характеристики студента з місця проходження практики, критеріїв оцінювання, перерахованих вище, результатів перевірки звітної документації (відповідної до кожного етапу практики).

Здобувачеві вищої освіти, що не виконав програми практики і отримав незадовільний відгук із закладу, у якому проходив практику, може бути надано право проходження практики повторно (за рішенням комісії), а також за умови, що у період проведення практики здобувач вищої освіти перебував на стаціонарному лікуванні і подав документальне підтвердження (лікарняний листок) до початку роботи комісії по захисту практики. Здобувач вищої освіти, який після додаткового проходження практики отримав негативну оцінку з практики, відраховується з ЗВО.

До проходження практики не допускаються здобувачі вищої освіти, що мають академзаборгованості. За умови, що під час складання заліково-екзаменаційної сесії здобувач вищої освіти перебував на стаціонарному лікуванні, і, за рішенням деканату, йому продовжено термін складання сесії, має право на проходження практики без відриву від навчання

Критерії оцінювання

Розділ оцінювання	2	3	4	5	Бал
Виконання календарного графіку проходження практики та завдань керівників практики	– не виконано або виконано не в значній мірі завдання практики (за календарним графіком)	– частково виконано завдання практики (за календарним графіком проходження практики, а також видані як керівником від кафедри, так і на базі практики), що відображено у звіті та щоденнику практики	– майже у повному обсязі виконано завдання практики (за календарним графіком проходження практики, а також видані як керівником від кафедри, так і на базі практики), що відображено у звіті та щоденнику практики	– у повному обсязі виконано завдання практики (за календарним графіком проходження практики, а також видані як керівником від кафедри, так і на базі практики), що відображено у звіті та щоденнику практики	Максимальний бал – 60
Оформлення звітної документації (ЗД)	– ЗД не містить відомостей про виконання усіх розділів програми практики, та/або – ЗД не відповідає вимогам до оформлення, та/або – ЗД містить велику кількість помилок, та/або – ЗД не має більшість необхідних компонентів	– ЗД містить лише часткові відомості про виконання розділів програми практики, та/або – ЗД містить часткові відомості, що можуть бути використані при виконанні магістерської роботи, та/або – ЗД включає не всі необхідні компоненти, та/або – ЗД має значні недоліки в оформленні	– ЗД включає всі необхідні компоненти та містить відомості про виконання усіх розділів робочої програми, та – ЗД містить базові відомості, що можуть бути використані при виконанні магістерської роботи, але оформлення ЗД має незначні недоліки	– ЗД включає всі необхідні компоненти та містить відомості про виконання усіх розділів робочої програми; – ЗД містить відомості, що можуть бути використані при виконанні магістерської роботи; – ЗД оформлено з дотриманням усіх вимог	Максимальний бал – 10

Виконання індивідуального завдання	– ІЗ не виконано або – ІЗ виконано неправильно або – має місце плагіат у результатах виконання ІЗ або – ІЗ не містить будь-якого обґрунтування висновків	– ІЗ виконано у неповному обсязі та/або – мають місце окремі помилки у висновках виконаного ІЗ за умови задовільного обґрунтування з використанням окремих теоретичних, нормативних джерел	– ІЗ виконано у повному обсязі та – висновки виконаного ІЗ є правильними, але недостатньо обґрунтованими та/або – не використано усі необхідні теоретичні, нормативні джерела та журналістську практику та/або – не продемонстровано зв'язок питання з сучасним станом зарубіжної або міжнародної журналістики	– ІЗ виконано у повному обсязі та – висновки виконаного ІЗ є правильними і обґрунтованими та – використано необхідні теоретичні, нормативні джерела та журналістську практику та продемонстровано зв'язок питання з сучасним станом зарубіжної або міжнародної журналістики	Максимальний бал – 25
Доповідь під час захисту результатів практики	– доповідь беззмістовна або відсутня як така; та/або – відповіді на поставлені запитання відсутні; – відсутня демонстрація досягнення запланованих результатів практичного навчання	– доповідь здебільшого не відповідає вимогам, які стосуються захисту звіту (результатів практики), та/або – надані частково правильні, нечіткі, неповні відповіді, або відповідь не на всі поставлені запитання; – продемонстровано задовільне досягнення запланованих результатів практичного навчання	– доповідь в основному є лаконічною, конкретною, інформативною та переконливою; – продемонстровано вільне володіння професійною термінологією; – продемонстровано досягнення запланованих результатів практичного навчання – надано правильні, чіткі, проте неповні відповіді на запитання комісії	– доповідь є лаконічною, конкретною, інформативною та переконливою; – продемонстровано вільне володіння професійною термінологією; – продемонстровано досягнення запланованих результатів практичного навчання; – надані правильні, чіткі, повні відповіді на всі поставлені запитання комісією	Максимальний бал – 5
Сума балів					

Оцінка на 100-бальною шкалою	
A	(90-100)
B	(82-89)
C	(74-81)
D	(64-73)
E	(60-63)
Fx	(35-59)
F	(0-34)

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

11. Основна література

1. Вальтер фон Ла Рош Вступ до практичної журналістики: Навчальний посібник / За загал. ред. В.Ф.Іванова та А.Коль. — К.: Академія Української Преси, 2005. — 229 с. — С.61-62.
2. Закон України. Про інформацію. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 1992, N 48, ст.650.
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України». Указ Президента України. Електронний ресурс. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/47/2017>
4. Біленчук П. Д., Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Міщенко В.Б. Безпека інформаційної аналітики: стратегія, тактика, мис-тецтво, технології: Навч. Посібник. К., 2009. 68 с.
5. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. посіб. К., 2014. 417 с.
6. Захарова І. В., Філіпов Л.Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посібник. К., 2013. 457 с.
7. Муковський І. Т., Міщенко А.Г., Шевченко М.М. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. К., 2012. 224 с.
8. Аналітико-синтетична переробка інформації [Електронний ресурс]: консп. лекцій / уклад. І. Ю. Шкіцька. Тернопіль, 2016. 43 с. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/24192>

9. Інформаційно-аналітична діяльність [Електронний ресурс] : курс лекцій / укладач Шкіцька І.Ю. Тернопіль, 2018. Режим доступу: <http://library.tneu.edu.ua/index.php/uk/nmkd/2638-2013-12-19-10-42-55>
10. Боднар І.Р. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах. Підручник. Львів, 2018. 280 с.
11. Варенко В. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. посіб. К., 2014. 417 с.
12. Ян Шмідт. Нова мережа: Ознаки, практики і наслідки веб 2,0: посібник / пер. з нім. В. Климченко; за заг. ред. В.Іванова. К.: Центр Вільної Преси, 2013. 284 с.
13. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. К., 2011. 496 с. Електронний ресурс: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-159.html>
14. Хітрова Т. Репортерська праця: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 7.030201 – Журналістика. Запоріжжя, 2008.
15. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник. Київ, 2016. 184 с.
16. Бикова О.М. Репортаж: історія, теорія, практика: навчальний посібник. К., 2017. 244 с.